

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Specvlo Clericorum. VXXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

deceptoribus, sed deceptis iura subveniunt. Vnde per ea, quae superius propofita funt, fe contra factum proprium legitime defendere non valebant, hofpitale praedictum cum pertinentiis fuis hofpitalitatis fancti fepulchri ad iudicare curavimus. Ita quod per hanc fententiam dicesano Epifcopo & plebano de Pifcia nullum praedictum generetur: cum res inter alios acta non debeat alii praedictum generare.

[1 Et haec omnia proponat fufficienter per difpofitiones teftium proditorum. Ad hoc vero pari altera multipliciter refpondentes hinc inde fuit aliquandiu difputatum.]

CAP. IX.

Donatio quinquagefima vel centefima, quam facit Epifcopus cum gravi ecclefia fua detrimento, poteft legitime revocari: nec etiam poteft ultra quinquagefimam vel centefimam conferre, etiam effante lefione ecclefie fine auctoritate fuperioris.

Idem Epifcopo fancti Andree.

A Postolicæ fedis oraculo b: [1 & infra.] Inquisitionis taliter refpondemus, quod licet fit in canone e definitum, ut fi quis Epifcoporum in parocchia fua monafterium conftruere voluerit, & de rebus ecclefie, cui praefidet, ipfum dotare, non amplius ibidem, quam quinquagefimam partem, ecclefie vero, quam monafticis regulis informare, vel pro fuis propriis magnificare voluerit fepulturis, non amplius, quam centefimam partem cenfus ecclefie cui praefit, debeat largiri: quia tamen in eodem canone confequenter adiungitur, ut haec d temperamenti aequitas obfervetur, quod cui tribuit, competens fubfidium conferat: & cui tollit, damna gravia non infligat: ea quidem cautela fervata, ut unam tantummodo quae placuerit ex his duabus, remunerationem aflumat. Hoc femper eft obfervandum, quod unus Epifcopus vel alius non folum non debet amplius, fed nec tantum, nec minus cum gravi ecclefia fua detrimento conferre, five fimul & femel id facere velit, five pluries fucceffive eidem, vel diversis ecclefiis conferendo. Vnde cum grave detrimentum five de poffeffionibus five de proveniuntibus ad Epifcopalem menfam vel cathedrali ecclefiam pertinentibus, in quantalibet portione conlitterit eflè collatum, poteft legitime revocari, nifi praefcriptione vel alia exceptione legitima actio huiusmodi excludatur. Nam eflè prima facie praefumatur, quod collatio quinquagefima vel centefima partis grave non inferat detrimentum, quia tamen non folum fi faepe, fed etiam fi femel id fiat, ex variis circumftantiis deprehendi poteft interdum valde damnofum: quod quidem magis poteft ex offentione facti, quam expreffione alicujus ftatuti cognofci: nec quinquagefima, nec centefima femel aut fucceffive debet cum gravi ecclefia damno conferri. Si vero in tantum abundet Epifcopus, ut fine damno ecclefia fua poffit amplius etiam, quam per quinquagefimam vel centefimam partem neceffitati alterius ecclefie fubvenire, quamvis per fe non debeat fummam excedere à canone praefinitam, per quam incaute largiri volentibus eflè occurfum: de fuperioris tamen auctoritate [Pontificis f] poteft etiam in majori fummâ inopia alterius providere.

[1 Cum plerumque contingat quod Epifcopi fucceffive loca religiofa de rebus quae pertinent ad eodem ultra quinquagefimam conferant portiones, ita quod interdum ufque ad tertiam partem vel quartam, interdum vero plus minusve huiusmodi redi-

a Vid. l. tranflationem C. de pall. & l. fi petitor. ff. de iud. & l. finius. §. pallia. ff. de pac. b Cap. 6. eod. tituli, in 3. compilat. c Hunc canonem habes in concil. Tolet. cap. 3. refert Grat. 12. q. 2. c. 23. in cap. bona rei. Eius canonis verba hic inferit Innoc. ufy, ad verf. Hoc femper. d ut per hoc temperam. e eodem. f Vox Pontificis, deest in veruffimis. Codic.

tas minuantur: tua frat. mo confilium verum factum est ea quae taliter fuerunt ultra quinquagefimam partem conferret aequatenus revocare. Non igitur.

CAP. X.

Donatio poteft per donationem non per hereditatem revocari, ob ingratitudinem donatarii revocari, in aliis non praefumitur.

Gregorius XI.

PROPTER eius ingratitudinem, in quem liberata collata, donatoris perfona de rigore non potuit revocare. Si forte in ipsum impius manus ceffit b, aut fibi atroces injurias, feu grave tantum damnum, vel vitæ periculum intente praedictum. Quod tamen ad donatoris, qui hoc tunc, actum dicitur fucceffores.

DE SPECVIO CLERICORUM.
TITVLVS XXV.
CAP. I.

Quaftum à reftore ecclefie tempore praefentis non praefumitur de bonis ecclefie quaftum.

INvestigandum eflè, fi nihil patrimonio habens byter, quando promouet eflè ad ecclefiam adindem f, poft ea emerit praedia, quae parochiam ecclefie, ad quam nihil habens parochianus debent iuxta canonicam auctoritatem.

CAP. II.

De emptis per pralatum de bonis ecclefie, debent conferri nomine ecclefie, alio die praefato ut auctoritate remoueri.

Ex eodem.

Presbyter, cum diaconem tenet: de his beneficiis petemerit, ad ipfius ecclefie nomen praefertur: at: aut ab eius ordinatione difcedat.

CAP. III.

Quae fita per Epifcopum poft conferentiam fuam, revocanda funt.

Ex epiftola Pii Papae.

VT unusquisque & Presbyter res, quas poft ordinationis adquirent, propriis ecclefiis retineat.

CAP. IV.

Empta per pralatum ex emolumentis ecclefie, offeruntur licet praefatus emerit nomine alieno.

Ex concilio Rhemenfi.

INquirendum eflè, fi quis non Presbyter tenet in rebus ecclefie, vel oblationibus, vel votis fidelium, non nomine res comparavit: quia fic nec illi alieno nomine Presbyter fraudem facere debeat ecclefiafticis o debet, quoniam hoc facit legem, & par crimini ludæ futis, qui factas oblationes deponebat & furabatur.

a Vid. l. 1. & 2. C. de bh. & errorum libe. b Gregorius XI. concilium editum nomen mense. Barthelemy. lib. 3. de m. p. 1. pro part. ca. 49. d Cap. 1. eod. tituli, in 3. compilat. e Hinc. §. alii. ff. p. l. e. §. Cap. 2. eod. tituli, in 3. compilat. h de hu. l. Videtur fumpsum ex concilio Carthagen. l. 1. Refert Barthelemy. lib. 3. de m. p. 1. pro part. ca. 49. d. 3. c. 1. k Cap. 1. eod. tituli, in 3. compilat. l de m. p. 1. pro part. ca. 49. d. 3. c. 1. m si aliquis Presbyter. l de m. p. 1. pro part. ca. 49. d. 3. c. 1. n si aliquis Presbyter. l de m. p. 1. pro part. ca. 49. d. 3. c. 1. o ecclefia. p facit legem.

CAP. V.

Religionis facta per praelatum in rebus ecclesie, sunt sua in...

Et concilio Toletano a. Quis sane b. clericorum agella vel vineolas in terra...

DE TESTAMENTIS ET ultimis voluntatibus.

TITVLVS XXVI.

CAP. I.

Episcopus de rebus patrimonialibus testari potest, de rebus vero...

Quandam e ad nos relatione pervenit, quod Attalanz civitatis Episcopus condito Testamento in octo uncis substantia suae nutum haec...

CAP. II.

Abbas testari non potest, etiam si nunquam induisset habi...

Idem.

Quispiam dicitur: & infra. Gabina f. Abbatiss. Quae conposita est, s. quondam Abbatissam monasterii sui...

CAP. III.

Interitum a die mortis non fit executio Testamenti per...

Idem b.

Notandum: & infra. Pervenit ad nos S. de hac luce magister...

a. Concil. Toletan. 2. b. Cap. 4. & cap. 7. eod. tit. in 1. compil. c. Cap. eod. tit. in 1. compil. d. Beat. Thom. 2. 2. q. 113. art. 6. &...

te hortamur, ut eam commoneas, quatenus intra annum monasterium, quod iustum est, debeat ordinare, & cuncta secundum voluntatem defuncti sine alteratione contruere.

CAP. IV.

Debetur legatum quamvis nudis verbis a testatore sit relatum.

Idem a Petro Subdiacono.

Indicante: & infra. Cognovimus R. referente quod moriens uxor redempti b. concham argenteam nudis verbis iussit venditari, & suis dare libertis, & scutellam argenteam cuidam monasterio reliquisse c.

CAP. V.

Non debetur legatum, cum testator rem non suam, sed ecclesiae legavit, b. d. simpliciter inherendo litera.

Idem T. Episcopo.

Filius noster F. conquestrus est, quod quondam P. pater suus aliqua ecclesiae vestra sepulturae suae gratia iuris alieni reliquit. Et quidem leges seculi hoc habent, ut haeres ad solvendum cogatur, si auctor ejus rem legaverit alienam: sed quia lege Dei, non autem lege huius seculi vivimus, valde mihi videtur iniustum, ut res tibi legata, quae ipsam ecclesiam esse perhibentur, a te teneantur, qui aliena restituere debuisti.

CAP. VI.

Haereditas non adimplet iussa testatoris, ab Episcopo interdicatur res a testatore relicta, b. d. inherendo litera.

Et Concilio Maguntino.

Si haeres iusta testatoris non adimpleverit. Ab Episcopo loci illius omnis res, quae eis relicta est, canonice interdicatur cum fructibus & ceteris emolumentis: ut vota defuncti adimpleantur d.

CAP. VII.

De bonis per ecclesiam acquisitis, clerici testari non possunt. Ex concilio Laterano. e.

Ubi in officiis charitatis primo loco illis teneamur obnoxii, a quibus beneficium nos cognoscimus recepisse, econtra quidam clerici cum ab ecclesia suis multa beneficia perciperint, bona per eas adquisita, in alios transferre praesumunt. Hoc igitur, quia antiquis canonibus constat inhiberi, nos indemnitati ecclesiarum providere volentes, siue intestati decesserint, siue aliis conferre voluerint, penes ecclesias eadem bona praecipuumstemanere.

CAP. VIII.

Moderatam elemosinam de bonis per ecclesiam acquisitis clericis facere possunt, etiam in agnitudine constituti.

Alexander III.

Haec & praesentibus innotescat, quod clerici de mobilibus quae per ecclesiam sunt adepti, de jure testari non possunt. Videntes tamen & sui compotes moderate valent aliqua de bonis ipsis non ratione Testamenti, sed elemosinae intuitu erogare in agnitudine constituti.

CAP. IX.

De bonis propriis, vel acquisitis intuitu persona clericis testari possunt, de adquisitione intuitu ecclesiae non.

a. Gregor. in regist. lib. 12. epistol. 20. & cap. 13. eod. titul. in 1. compilat. b. Recipi, puta esse proprium viri nomen. c. aliter, reliquisset, sed reliquisset in nostro antiquo. d. implentur. e. Sub Alexand. III. cap. 15. & cap. 4. eod. tit. in 3. compilat. f. alii. g. Post concil. Lateran. sub. Alexand. III. part. 29. c. 8. & cap. 5. eod. tit. in 1. compilat.